

Handläggare: Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Äldreomsorgschef

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för äldreomsorg.
Stadsdelsnämndens pensionärsråd behandlar förvaltningens anmälan 2008-04-18.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog nya riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL
och LSS inom äldreomsorgen den 11 december 2007 (Dnr 327-2308/2007).

Sammanfattning av riktlinjerna

Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning för biståndshandläggarna och deras chefer i det dagliga arbetet. En individuell prövning av den enskildes biståndsbehov måste alltid göras. Biståndsbeslutet är grunden för den service, vård och omsorg som den enskilde erbjuds och den enskildes rättssäkerhet säkerställs genom en korrekt genomförd handlägningsprocess. Alla insatser ska utgå från likställighetsprincipen vilket innebär att alla äldre i staden ska ha samma förutsättningar och möjligheter till äldreomsorg oavsett var i staden de bor. Inga lokala riktlinjer får förekomma.

Innehållet i riktlinjerna beskrivs i åtta olika avsnitt:

1. Tillämplig lagstiftning, föreskrifter, riktlinjer m m
2. Socialtjänstlagen
3. Handläggning av ärenden
4. Dokumentation i samband med handläggning av ärenden
5. Stöd och hjälp för den som bor i ordinärt boende
6. Särskilt boende
7. Stöd till anhöriga och närstående
8. Handläggning enligt LSS för personer över 65 år

Förvaltningen har valt att sammanfatta det som är nytillkommet samt vissa aspekter som förvaltningen bedömer vara särskilt väsentliga i riktlinjerna.

Avsnitt 2 Socialtjänstlagen

Vad gäller skyldigheten att anmäla missförhållanden enligt Lex Sarah ska det nu särskilt uppmärksammas att detta även gäller för biståndshandläggarna.

Avsnitt 3 Handläggning av ärenden

I bedömningen av alla insatser finns en skrivning om att den enskildes resurser och möjligheter att själv delta i göromålen ska beaktas.

Besluten ska även innehålla hur lång tid som beräknas för de beviljade insatserna.

För att skapa flexibilitet ska den enskilde, i samråd med utföraren, kunna byta ut en insats mot en annan inom ramen för biståndsbeslutet. (Nytt)

Utföraren ska inom tre arbetsdagar bekräfta beställningen och påbörja uppdraget.

Om den enskilde valt privat utförare och denne inte har möjlighet att påbörja insatserna med kortare varsel än tre arbetsdagar är stadens

egenregiverksamhet skyldig att ta emot och verkställa beställningen.

Biståndshandläggaren ska försäkra sig om att en genomförandeplan inkommit. Mål ska formuleras, uppföljning anges (datum) samt även notering om att den enskilde informerats om klagomålshanteringen.

Även beslut om särskilt boende ska följas upp och biståndshandläggaren ska försäkra sig om att de insatser som anges i genomförandeplanen utförs och att den enskildes behov tillgodoses samt att insatserna är av god kvalitet.

I riktlinjerna finns en skrivning om den enskilde ska ha rätt till ett trygghetskvitto som anger vad den enskilde kan förvänta sig från de olika huvudmännen. I dagsläget finns inget sådant utformat. Äldreförvaltningen återkommer angående detta.

Avsnitt 5 Stöd och hjälp för den som bor i ordinärt boende

Vid anhöriganställning gäller att beviljade insatser i första hand ska utföras av hemtjänstpersonal. Den enskilde kan dock ansöka om att få insatserna utförda av anhörig/närstående.

Biståndshandläggaren ska då dels bedöma behovet av insatser och dels om det föreligger särskilda skäl för att samtliga/delar av insatserna ska utföras av anhörig/närstående.

Utföraren ska bedöma om den tilltänkta personen har kompetens och lämplighet för att utföra insatserna utifrån samma krav som vid en ordinär anställning.

Prövning av behovet av trygghetslarm görs utifrån den enskildes upplevelse av otrygghet. Nytt är att om den enskilde är otrygg är detta skäl nog för att bevilja larm.

Nytt i riktlinjerna är att utgångspunkten för städning är varannan vecka – oftare vid särskilda skäl. Hjälp med städning beviljas normalt för bostad om två rum och kök samt hygienutrymmen för ensamboende. För makar/registrerade partners/sammanboende kan ytterligare ett rum ingå. Beroende på vad den enskilde själv kan utföra innefattar hjälp med städning normalt dammsugning och våttorkning av golv, dammtorkning, rengöring av kök och badrum. Vid behov ska också skåpluckor, dörrar och lister torkas av samt kyl, frys och spis etc. rengöras.

I städning ingår även hjälp med fönsterputs. Hur ofta fönsterputs behövs kan variera, bland annat beroende på var bostaden är belägen. Skäligt är dock att få sina fönster putsade en gång per år.

För den som har ett mer omfattande behov av serviceinsatser kan det vara svårt att ange alla sysslor i hemmet som den enskilde behöver hjälp med.

Beslutet om hjälp med städning kan då kompletteras så att utföraren tar ett samlat ansvar för hemmets skötsel. (Nytt)

Hjälp med tvätt kan ges om det finns tillgång till tvättmaskin i bostaden eller tvättstuga i anslutning till fastigheten.

Om tillgång till tvättmaskin eller tvättstuga saknas ska personalen vara behjälplig med att skicka tvätten till tvättinrättning. (Nytt)

Behov av klädvård i form av strykning av personliga kläder kan förekomma och ska i förekommande fall beviljas som särskild insats.

Inköp har varje vecka som utgångspunkt och i närmaste livsmedelsbutik med fullgott sortiment. Hjälp med andra inköp beviljas utifrån behov.

Bankärenden ska i första hand hänvisas till betalservice och autogiro. Vad gäller kontanter hänvisas till hjälp till butik som erbjuder kassaservice eller bank/bankomat för att själv göra uttag. Om detta inte är möjligt hänvisas till ställföreträdare med fullmakt eller god man.

Matlådor kan den enskilde som bedömts vara i behov av hjälp att tillreda mat välja och då ska avgiften ses över eftersom det kan bli kostsamt med matlådor.

För ledsagning kan särskilt beslut fattas om den enskilde önskar annan utförare än ordinarie hemtjänsten. Detta kan även beviljas personer som inte har beslut om hemtjänst.

Även munvård beskrivs samt vissa hälso- och sjukvårdsinsatser som efter läkarbedömning kan likställas med egenvård och då utföras av hemtjänstpersonal **utan** delegering. Dessa insatser kan då ingå i beslutet om insatser. De hälso- och sjukvårdsinsatser som kräver mer omfattande instruktion och handledd träning är hälso- och sjukvård och ska delegeras. Delegerade insatser utförs enbart i samband med hemtjänstinsatser.

Anhörigavlastning är avsedd för personer med sjukdom eller funktionsnedsättning som kräver regelbunden tillsyn, träning, **och** social samvaro. För demensdagvård bör demensdiagnos vara fastställd – kan göras undantag men bara om demensutredning är initierad.

Behov av rehabilitering för personer i ordinärt boende är inte skäl för att bevilja korttidsboende.

Avsnitt 6 Särskilt boende (inklusive servicehus)

För makar/registrerad partners/sambor som beviljas särskilt boende ska med skälig levnadsnivå förstås att båda bereds plats inom samma boende om de begär detta.

Vid ansökan om boende inom servicehus ska även den enskildes ålder och upplevelse av otrygghet beaktas vid bedömningen.(Nytt)

Utländska medborgare som visats i Sverige har vid akut situation rätt till nödvändiga insatser tills personen kan återvända till hemlandet.(Nytt).

Vad gäller behov av annan bostad tydliggörs att rätten till vård- och omsorgsboende grundar sig på den enskildes behov av vård- och omsorg och **inte** bostadens beskaffenhet.

Biståndshandläggaren ska vara behjälplig vid andra ansökningar tex. om förtur till seniorbostad.

Avsnitt 7 Stöd till anhöriga och närstående

Hemvårdsbidrag kan utgå vid semester på annan ort, dock högst under 3 månaders sammanhängande tid.(Nytt)

Avsnitt 8 Handläggning enligt LSS för personer över 65 år

Hemtjänst i assistansliknade form är inte en insats för personer över 65 år.

Förvaltningens synpunkter

Äldreomsorgens beställarenhet tillämpar redan de gällande riktlinjerna och arbetar fortlöpande med att tolka och utveckla arbetsformer efter de nya aspekterna.

På biståndsbeslutet som den enskilde får ska den beräknade tidsåtgången för de beviljade insatserna anges. Förvaltningen kommer påvisa i beslutet att tidsåtgången endast är en beräkning och att det inte behöver innebära att det är den tid som faktiskt kommer utföras. Detta för att inga missförstånd ska uppstå för den enskilde.

Förvaltningen anser att möjligheten för den enskilde att kunna byta ut en insats mot en annan inom ramen för biståndsbeslutet i överenskommelse med utföraren är positivt för den enskilde.

När det gäller prövning av behovet av trygghetslarm tillämpar förvaltningen sedan lång tid tillbaka en generös hållning till beviljande av larm.

Förvaltningen anser att det är positivt att förtydligande gjorts om vilka moment som ingår i städning. Detta underlättar både för den enskilde och personalen som ska utföra insatsen. Hjälp med fönsterputs en gång per år tillämpas sedan tidigare. Förtydligande har också gjort gällande hantering av tvätt.

Bilagor

Riktlinjerna för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen.